

Sygn. akt III AUa 1577/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 lutego 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Daria Stanek (spr.)
Sędziowie:	SSA Małgorzata Gerszewska SSA Grażyna Czyżak
Protokolant:	sekr.sądowy Agnieszka Makowska

po rozpoznaniu w dniu 8 lutego 2017 r. w Gdańsku

sprawy J. W. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o świadczenie przedemerytalne

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku VIII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 18 lipca 2016 r., sygn. akt VIII U 496/16

1. zmienia zaskarżony wyrok i oddala odwołanie;
2. zasądza od J. W. (1) na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. kwotę 270,00 (dwieście siedemdziesiąt 00/100) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję.

SSA Grażyna Czyżak SSA Daria Stanek SSA Małgorzata Gerszewska

Sygn. akt III AUa 1577/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 grudnia 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił J. W. (1) prawa do świadczenia przedemerytalnego, wskazując, iż ubezpieczony nie ukończył 60 lat do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, jak również nie wykazał 40-letniego okresu uprawniającego do emerytury.

Odwołanie od tej decyzji złożył ubezpieczony J. W. (1), wywodząc, że posiada 40-letni staż pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy w Gdańsku VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 18 lipca 2016 r. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał J. W. (1) prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia 24 listopada 2015 r. (pkt I) oraz stwierdził, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (pkt II), sygn. akt VIII U 496/16.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny.

Ubezpieczony J. W. (1) urodził się (...)

Od dnia 27 kwietnia 1974 r. ubezpieczony został zatrudniony w (...) Miejskim Przedsiębiorstwie Budownictwa Miejskiego.

Od 17 lutego 1975 r. do 16 grudnia 1975 r. ubezpieczony odbywał służbę wojskową.

Po odbyciu służby wojskowej, ubezpieczony ponownie pracował w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa Miejskiego.

W dniu 5 stycznia 1978 r. ubezpieczony złożył wniosek o zatrudnienie go w K. (...). W życiorysie ubezpieczony wskazał, że pracował w „prywatnej instytucji”, w 1975 r. odbył służbę wojskową (10 miesięcy), a po zakończeniu służby wojskowej kontynuował zatrudnienie.

Ubezpieczony od dnia 1 kwietnia 1978 r. został zatrudniony w K. (...) na stanowisku palacza. Ubezpieczony porzucił pracę w poprzednim zakładzie pracy. Nie otrzymał świadectwa pracy.

Ubezpieczony do dnia 31 maja 1979 r. pracował w K. (...).

W okresie od 11 grudnia 1979 r. do 5 lutego 1980 r. ubezpieczony zatrudniony był w Rejonowym Zakładzie Budownictwa (...) w M. jako robotnik budowlany.

Od 6 lutego 1980 r. do 31 grudnia 1981 r. ubezpieczony pracował w (...) Wojewódzkiej (...) w Zakładzie (...) w M. na stanowisku robotnika budowlanego.

W okresie od 1 kwietnia 1982 r. do 26 czerwca 1990 r. ubezpieczony zatrudniony był w (...) S.A. w G. na stanowisku betoniarza.

W okresie od 27 lipca 1990 r. do 31 lipca 1991 r. ubezpieczony zatrudniony był w (...) S.A. w G. na stanowisku murarza.

W okresie od 1 sierpnia 1991 r. do 31 marca 2015 r. ubezpieczony zatrudniony był w (...) S.A. w G. jako murarz. Stosunek pracy został rozwiązany za wypowiedzeniem przez pracodawcę w trybie art. 1 ustawy z dnia 13.03.2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników.

W okresie od 7 kwietnia 2015 r. do 3 października 2015 r. ubezpieczony przez 180 dni pobierał zasiłek dla bezrobotnych.

Okoliczności faktyczne w sprawie Sąd I instancji ustalił w oparciu o dokumenty zgromadzone w toku postępowania. Autentyczność dokumentów nie była kwestionowana, zaś wątpliwości co do treści niektórych dokumentów zostały wyjaśnione w toku postępowania dowodowego. W szczególności Sąd uznał za wiarygodne zapisy w legitymacji ubezpieczeniowej dotyczące zatrudnienia ubezpieczonego w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa Miejskiego w okresie do 27 kwietnia 1974 r. do 16 lutego 1975 r. oraz

od 17 grudnia 1975 r. do 30 marca 1978 r. W tym zakresie nie może budzić wątpliwości, zdaniem Sądu, że w dowodzie osobistym i legitymacji ubezpieczeniowej zostały zamieszczone wpisy dotyczące daty rozpoczęcia zatrudnienia, zaś brak jest dat zakończenia zatrudnienia. Jednakże, jak przyznał ubezpieczony, stosunek pracy z tym pracodawcą uległ rozwiązaniu

z uwagi na porzucenie przez ubezpieczonego pracy (obecnie nie jest to instytucja przewidziana w Kodeksie pracy, lecz do dnia 2 czerwca 1996 r. porzucenie pracy powodowało wygaśnięcie stosunku pracy – art. 64 k.p.). Wyjaśnia to brak informacji

w legitymacji ubezpieczeniowej i dowodzie osobistym o zakończeniu stosunku pracy. Jednocześnie okres zatrudnienia, również co do zakończenia stosunku pracy, wynika

z osobowych źródeł dowodowych, w tym z zeznań świadka J. W. (2) oraz ubezpieczonego. Również w odniesieniu do świadectwa pracy za okres od 11 grudnia 1979 r. do 5 lutego 1980 r. nieścisłości w tym dokumencie nie sprawiają, w ocenie Sądu, że nie odnosi się on do ubezpieczonego. Z uwagi na pisownię nazwiska ubezpieczonego, występują w dokumentach błędy. Wszak w świadectwie pracy za okres pracy od 1 kwietnia 1978 r.

do 31 maja 1979 r. również wystąpił błąd (nadmienić trzeba, iż okres ten – po analizie kolegiatnej – nie został zakwestionowany przez organ rentowy). Stąd też, po konfrontacji

z pozostałym materiałem dowodowy, dokumenty prywatne zgromadzone w toku postępowania zostały przez Sąd uznane za wiarygodne. Natomiast dokumentom urzędowym Sąd przyznał moc dowodową stosownie do art. 244 k.p.c.

Sąd wziął również pod uwagę zeznania świadków J. W. (2) i S. K.. Zeznania te uznał za logiczne i przekonujące. Treść zeznań świadków nie zawiera sprzeczności, jak również jest zbieżna z zeznaniami ubezpieczonego, z którymi tworzy zgodną całość. Sąd uznał więc zeznania świadków za wiarygodne.

Zeznaniom ubezpieczonego Sąd przyznał walor wiarygodności, gdyż są one konsekwentne i wewnętrznie niesprzeczne. Relacja ubezpieczonego jest jasna, logiczna,

a nadto znajduje potwierdzenie i uzupełnienie zarówno w dokumentach zgromadzonych

w toku postępowania, jak i w zeznaniach świadków J. W. (2) i S. K.. Nadto Sąd zauważył, iż z dokumentów zebranych w aktach osobowych ubezpieczonego z K. (...) wynika, że ubezpieczony złożył wniosek

o zatrudnienie w styczniu 1978 r., a zatem ubiegał się już wtedy o zatrudnienie u innego pracodawcy. Dodatkowo potwierdza to zeznania ubezpieczonego, że porzucił pracę

w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa Miejskiego (bowiem miał zapewnione inne zatrudnienie).

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz.U.2013.170 j.t.), prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która:

1) do dnia rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z powodu likwidacji pracodawcy lub niewypłacalności pracodawcy, w rozumieniu przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, u którego była zatrudniona

lub pozostawała w stosunku służbowym przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła

co najmniej 56 lat - kobieta oraz 61 lat - mężczyzna i posiada okres uprawniający

do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, lub

2) do dnia rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r.

Nr 69, poz. 415, ze zm.), zwanej dalej "ustawą o promocji zatrudnienia", w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co najmniej 55 lat - kobieta oraz 60 lat - mężczyzna oraz posiada okres uprawniający

do emerytury, wynoszący co najmniej 30 lat dla kobiet i 35 lat

dla mężczyzn, lub

3) do dnia ogłoszenia upadłości prowadziła nieprzerwanie i przez okres nie krótszy niż 24 miesiące pozarolniczą działalność, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.

U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, ze zm.), zwanej dalej "ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych", i za ten okres opłaciła składki

na ubezpieczenia społeczne oraz do dnia ogłoszenia upadłości ukończyła co najmniej 56 lat - kobieta i 61 lat - mężczyzna i posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, lub

4) zarejestrowała się we właściwym powiatowym urzędzie pracy w ciągu 30 dni od dnia ustania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, pobieranej nieprzerwanie przez okres co najmniej 5 lat, i do dnia, w którym ustało prawo do renty, ukończyła co najmniej 55 lat - kobieta oraz 60 lat - mężczyzna i osiągnęła okres uprawniający do emerytury, wynoszący

co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, lub

5) do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy,

w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, w którym była zatrudniona

przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 35 lat dla kobiet i 40 lat dla mężczyzn, lub

6) do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego, z powodu likwidacji pracodawcy lub niewypłacalności pracodawcy,

w rozumieniu przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, u którego była zatrudniona lub pozostawała w stosunku służbowym przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiadała okres uprawniający do emerytury wynoszący

co najmniej 34 lata dla kobiet i 39 lat dla mężczyzn.

Natomiast w myśl art. 2 ust. 2 tejże ustawy, za okres uprawniający do emerytury,

o którym mowa w ust. 1, uważa się okres ustalony zgodnie z przepisami art. 5-9, art. 10 ust. 1 oraz art. 11 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, ze zm.), zwanej dalej "ustawą o emeryturach i rentach z FUS".

Sąd Okręgowy stwierdził, że w przedmiotowej sprawie niesporny był okres uprawniający do emerytury w wymiarze 36 lat, 10 miesięcy i 25 dni.

Sporne natomiast były okresy od dnia 27 kwietnia 1974 r. do 16 lutego 1975 r.,

od 17 grudnia 1975 r. do 30 marca 1978 r. oraz od 11 grudnia 1979 r. do 5 lutego 1980 r.

W tym zakresie Sąd Okręgowy stwierdził, iż w dowodzie osobistym ubezpieczonego wskazane zostało, że ubezpieczony zatrudniony został w (...) Miejskim Przedsiębiorstwie Budownictwa Miejskiego w G. od dnia 27 kwietnia 1974 r.

W dowodzie osobistym nie wskazano daty zakończenia zatrudnienia, jednakże z dalszych adnotacji wynika, że od dnia 17 lutego 1975 r. ubezpieczony odbywał służbę wojskową; zwolniony został z dniem 16 grudnia 1975 r. Wynika to z treści zapisów w książeczce wojskowej ubezpieczonego. Z życiorysu sporządzonego przy ubieganiu się o zatrudnienie w K. Wojennego (...) w H. wynika, że ubezpieczony przed odbyciem służby wojskowej i po jej zakończeniu pracował w tym samym zakładzie pracy. Podkreślenia wymaga, że dokument ten (życiorys) był sporządzany w 1978 r., bez zamiaru wykorzystania w postępowaniu sądowym. Zatem dane w nim zawarte nie mogą być uznane za tendencyjne. Również w legitymacji ubezpieczeniowej ubezpieczonego zawarte są wpisy (datowane

na 28.06.1974 r., 08.06.1976 r. oraz 29.09.1976 r.), potwierdzające uprawnienie do świadczeń leczniczych ze stemplem (...) Przedsiębiorstwa Budownictwa Miejskiego. Wskazuje to jednoznacznie, zdaniem Sądu, na zatrudnienie ubezpieczonego w tym okresie

we wskazanym zakładzie pracy. Z kolei z zeznań świadka J. W. (1) wynika,

że pracował razem z ubezpieczonym w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa Miejskiego, kończąc tam zatrudnienie wcześniej niż ubezpieczony. Potwierdził to w swoich zeznaniach ubezpieczony. Odnośnie zakończenia stosunku pracy z (...) Przedsiębiorstwem Budownictwa Miejskiego, ubezpieczony podał, że porzucił pracę. Wyjaśnia to więc brak adnotacji o zakończeniu zatrudnienia w tym zakładzie pracy

w dowodzie osobistym. Dodatkowo Sąd nadmienił, iż o zatrudnienie w kolejnym zakładzie pracy ubezpieczony starał się już od stycznia 1978 r., a więc uzyskanie kolejnego zatrudnienia mogło skutkować porzuceniem pracy. Wszystkie te okoliczności, w ocenie Sądu I instancji, we wzajemnym powiązaniu, dają podstawy do przyjęcia, że ubezpieczony w okresie

od 27 kwietnia 1974 r. do 16 lutego 1975 r. i od 17 grudnia 1975 r. do 30 marca 1978 r. był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa Miejskiego w G..

W odniesieniu do okresu od 11 grudnia 1979 r. do 5 lutego 1980 r. Sąd ustalił,

że ubezpieczony zatrudniony był w Rejonowym Zakładzie Budownictwa (...)

w M.. Wynika to ze zgodnych zeznań ubezpieczonego i świadka S. K.. Nadto, ubezpieczony posiada świadectwo pracy potwierdzające to zatrudnienie. W świadectwie co prawda wskazano nieprawidłową datę urodzenia ubezpieczonego (...) zamiast „(...)”, jednakże okoliczność ta nie sprawia, że okres ten nie może zostać uznany za okres zatrudnienia. Dokument ten,

poza błędem w dacie dziennej, zawiera poprawne dane, dotyczące imienia, nazwiska, imienia ojca, miesiąca i roku urodzenia ubezpieczonego. Zatem błąd w dacie dziennej jest zwykłą omyłką. W ocenie Sądu, dokument ten, w zestawieniu z zeznaniami ubezpieczonego

i świadka S. K., jednoznacznie wskazuje na okres zatrudnienia ubezpieczonego.

Z tych względów, Sąd Okręgowy uznał, iż ubezpieczony był zatrudniony w okresie

od 27 kwietnia 1974 r. do 16 lutego 1975 r. (9 miesięcy 19 dni), od 17 grudnia 1975 r.

do 30 marca 1978 r. (2 lata 2 miesiące 15 dni) oraz od 11 grudnia 1979 r. do 5 lutego 1980 r. (1 miesiąc 26 dni), a więc w okresie 3 lat, 3 miesięcy.

Po doliczeniu tego okresu, okres zatrudnienia ubezpieczonego wynosi ponad 40 lat,

co sprawia, że spełniona została przesłanka przyznania prawa do świadczenia przedemerytalnego z art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych.

Z tych względów, na podstawie przywołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję, przyznając ubezpieczonemu prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia następnego po złożeniu wniosku (art. 7 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych).

Jednocześnie, na podstawie art. 11 ust.1 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych

w zw. z art. 118 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, Sąd Okręgowy stwierdził,

że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za niewyjaśnienie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Z uwagi na nieścisłości w dokumentach, wyjaśnione również z wykorzystaniem osobowych źródeł dowodowych, pełne wyjaśnienie okoliczności sprawy możliwe było dopiero w postępowaniu odwoławczym, gdzie katalog środków dowodowych nie jest zamknięty.

Apelację od wyroku wywiódł pozwany organ rentowy, zaskarżając go w części,

co do pkt 1 i zarzucając naruszenie prawa materialnego poprzez naruszenie przepisu art. 2

ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych poprzez uznanie, że wnioskodawcy przysługuje prawo do świadczenia przedemerytalnego, pomimo, że zdaniem Zakładu nie została spełniona przewidziana w tym przepisie przesłanka udowodnienia okresu składkowego i nieskładkowego w wymiarze 40 lat.

Wskazując na powyższe, pozwany organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt I poprzez orzeczenie odmowy prawa do świadczenia przedemerytalnego

i oddalenie odwołania wnioskodawcy od decyzji Zakładu z dnia 14 grudnia 2015 r., ewentualnie o uchylenie zaskarżonego w wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia przez Sąd I instancji, z przyczyn podanych w uzasadnieniu, jak również o zwrot kosztów zastępstwa procesowego i rozpoznanie sprawy także pod nieobecność pełnomocnika Zakładu.

W uzasadnieniu apelacji podniesiono, że w życiorysie z dnia 5 stycznia 1978 r. odwołujący ogólne wskazał, iż wykonywał prace przed i po zakończeniu służby wojskowej, nie wskazał konkretnych dat, w szczególności zakończenia zatrudnienia. W życiorysie tym odwołujący wskazał, iż wykonywał wcześniej pracę w prywatnej instytucji, a trudno uznać

za taką (...) Przedsiębiorstwo Budownictwa Miejskiego.

W pozostałych dokumentach w aktach osobowych K. (...) znajduje się wniosek odwołującego z 4 kwietnia 1978 r. o przyjęcie od 1 kwietnia 1978 r. do pracy

na stanowisko palacza stałego, gdyż od 1 stycznia tego roku wykonuje obowiązki palacza sezonowego, jak również wniosek kierownika Wojskowej Administracji K. z 4 kwietnia 1978 r. w tej sprawie - budzi to wątpliwości, czy odwołujący się faktycznie pracował

w K. (...) od 1 kwietnia 1978 r., jak przyjął Sąd, choć stanowisko Sądu potwierdzają umowy o pracę i świadectwo pracy, z których wynika, że odwołujący był w K. (...) zatrudniony od 1 kwietnia 1978 r.

Nadto apelujący zwrócił uwagę, że w dokumentacji osobowej nie ma informacji o porzuceniu poprzedniej pracy

Ponieważ staż odwołującego się, po zaliczeniu spornych okresów to 40 lat, 1 miesiąc i 29 dni, wątpliwości dotyczące zatrudnienia w szczególności po zakończeniu służby wojskowej (17 grudnia 1975 r. - 30 marca 1978 r. - 2 lata, 3 miesiące i 15 dni) mogą mieć wpływ na zmianę wyroku Sądu I instancji.

Zakład nadmienił także, że okres zatrudnienia od 11 grudnia 1979 r. do 5 lutego 1980 r. został uznany przez Sąd I instancji pomimo błędu w świadectwie pracy w dniu urodzenia i błędu w nazwisku odwołującego na świadectwie pracy — (...), zamiast (...).

W związku z powyższym, istnieją wątpliwości co do faktycznego zatrudnienia odwołującego w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa Miejskiego do 30 marca 1978 r., co może mieć wpływ na prawo odwołującego się do świadczenia przedemerytalnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego zasługuje na uwzględnienie w sposób skutkujący zmianą zaskarżonego wyroku i oddaleniem odwołania.

Przedmiotem niniejszej sprawy była ocena prawidłowości stanowiska organu rentowego o odmowie przyznania J. W. (1) prawa do świadczenia przedemerytalnego na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. Nr 120, poz. 1252).

Zdaniem Sądu Apelacyjnego we wskazanym powyżej zakresie Sąd Okręgowy dokonał błędnej oceny stanu faktycznego niniejszej sprawy, a w konsekwencji - poczynił nieprawidłowe ustalenia prawne, co skutkowało naruszeniem przepisów prawa materialnego

i niewłaściwą subsumcją ustaleń faktycznych pod odpowiednie dyspozycje przepisów prawa materialnego i nieuzasadnionym przyznaniem wnioskodawcy prawa do świadczenia przedemerytalnego, pomimo że nie spełniał on wszystkich przesłanek pozwalających na ustalenie mu prawa do przedmiotowego świadczenia.

Celem postępowania apelacyjnego jest ponowne rozpoznanie sprawy pod względem faktycznym i prawnym, przy czym prawidłowa ocena prawna, może być dokonana jedynie

na podstawie właściwie ustalonego stanu faktycznego sprawy, którego kontrola poprzedzać musi ocenę materialno-prawną. Jeżeli bowiem Sąd I instancji błędnie ustali kluczowe

dla rozstrzygnięcia fakty, to nawet przy prawidłowej interpretacji stosowanych przepisów prawa materialnego, wydany wyrok nie będzie odpowiadał prawu. Innymi słowy, subsumcja nieodpowiadających prawdzie przedmiotowo istotnych ustaleń faktycznych skutkuje naruszeniem prawa materialnego.

Kognicja sądu drugiej instancji obejmuje rozpoznanie sprawy w taki sposób, w jaki mógł i powinien rozpoznać sprawę sąd pierwszej instancji, dlatego sąd ten nie może poprzestać jedynie na zbadaniu zarzutów apelacyjnych, lecz powinien poczynić własne ustalenia i ocenić je przez zastosowanie prawa materialnego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2013 r., I UK 555/12, LEX nr 1383249).

Przypomnieć można, że stosownie do art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (j.t. Dz. U. z 2013 r., poz. 170 ze zm.) prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 35 lat dla kobiet i 40 lat dla mężczyzn.

Na etapie postępowania apelacyjnego sporne między stronami pozostawało legitymowanie się przez ubezpieczonego 40-letnim okresem uprawniającym do emerytury. Pozwany organ nie kwestionował tego okresu w wymiarze 36 lat, 10 miesięcy i 25 dni.

Nie zgadzała się natomiast z ustaleniami Sądu I instancji we zakresie zaliczenia ubezpieczonemu okresów zatrudnienia: od 27 kwietnia 1974 r. do 16 lutego 1975 r., od 17 grudnia 1975 r. do 30 marca 1978 r. oraz od 11 grudnia 1979 r. do 5 lutego 1980 r. – w łącznym wymiarze 3 lat i 3 miesięcy.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do ostatniego z wymienionych okresów, t.j. zatrudnienia w Rejonowym Zakładzie Budownictwa (...) w M. od 11 grudnia 1979 r. do 5 lutego 1980 r. – kwestionowanego przez apelującego z powodu błędów w zakresie nazwiska ubezpieczonego oraz jego daty urodzenia popełnionych w wystawionym mu świadectwie pracy – Sąd Apelacyjny zwraca uwagę, że o ile wątpliwości może budzić jego zaliczenie do stażu ubezpieczeniowego jedynie na podstawie przedmiotowego dokumentu oraz zeznań wnioskodawcy i świadka S. K., o tyle wszelkie niejasności w tym zakresie rozwiewają wpisy w dowodzie osobistym ubezpieczonego (w aktach ZUS). Z wpisu na str. 9 wynika, iż J. W. (1) został przyjęty do pracy w Rejonowym Zakładzie Budownictwa (...) w M. w dniu 11 grudnia 1979 r. Z dniem 6 lutego 1980 r., jak natomiast wynika z wpisu na str. 10 dowodu osobistego, rozpoczął zatrudnienie w kolejnym zakładzie pracy – Wojewódzkiej (...) i (...) Materiałowej – Zakładzie (...) w B.. Wpisy te potwierdzają w ocenie Sądu odwoławczego, że pomimo omyłek pisarskich – świadectwo pracy z dnia 6 lutego 1980 r. (k. 8 akt ZUS) dotyczy zatrudnienia J. W. (1) w Rejonowym Zakładzie Budownictwa (...) w M. od 11 grudnia 1979 r. do 5 lutego 1980 r. Okres ten, wynoszący 1 miesiąc i 24 dni podlega zatem wliczeniu do stażu zatrudnienia wnioskodawcy.

Jeśli chodzi o zatrudnienie wnioskodawcy w (...) Miejskim Przedsiębiorstwie Budownictwa Miejskiego, Sąd Apelacyjny poczynił częściowo odmienne ustalenia faktyczne niż Sąd I instancji.

Wpis w dowodzie osobistym (str. 9) oraz legitymacji ubezpieczeniowej (str. 82) potwierdza, że ubezpieczony został przyjęty do pracy w ww. zakładzie pracy w dniu 27 kwietnia 1974 r. Sąd I instancji prawidłowo także ustalił okres odbywania przez wnioskodawcę służby wojskowej od 17 lutego 1975 r. do 16 grudnia 1975 r. (vide: kopia książeczki wojskowej – k. 6 akt ZUS, wpisy w dowodzie osobistym). Nie ma zatem przeszkód, aby zatrudnienie w (...) Miejskim Przedsiębiorstwie Budownictwa Miejskiego od 27 kwietnia 1974 r. do 16 lutego 1975 r. tj. w wymiarze 9 miesięcy i 19 dni, zaliczyć mu do stażu zatrudnienia.

Wątpliwości budzić musiało natomiast dalsze zatrudnienie ubezpieczonego po zwolnieniu ze służby wojskowej oraz data końcowa zatrudnienia J. W. (1) w (...) Miejskim Przedsiębiorstwie Budownictwa Miejskiego, jako że – w związku z porzuceniem pracy przez wnioskodawcę - nie wynikała wprost z żadnego dokumentu, w szczególności świadectwa pracy czy wpisu w dowodzie osobistym lub legitymacji ubezpieczeniowej.

Zatrudnienie w ww. zakładzie pracy potwierdzają wpisy w legitymacji ubezpieczeniowej potwierdzające uprawnienie do świadczeń leczniczych: z dnia 08.06.1976 r. oraz z dnia 29.09.1976 r. (str. 6 legitymacji). Przedmiotem pogłębionej analizy musiał być zatem okres po zwolnieniu wnioskodawcy ze służby wojskowej, co miało miejsce w dniu 16 grudnia 1975 r. oraz okres po dniu 29 września 1976 r.

W tym zakresie Sąd Apelacyjny prowadził uzupełniające postępowanie dowodowe na podstawie art. 382 k.p.c., dopuszczając i przeprowadzając dowód z akt osobowych J. W. (1), przedłożonych przez (...) S.A. z siedzibą w W. (koperta - k. 103 a.s.).

Podkreślić należy, że w ankiecie personalnej wnioskodawcy, w rubryce dotyczącej rozwiązania umowy o pracę z poprzednim pracodawcą, wskazano - „wojsko”. Wpis ten podważa prawidłowość ustalenia przez Sąd I instancji, że wnioskodawca kontynuował zatrudnienie w (...) Miejskim Przedsiębiorstwie Budownictwa Miejskiego bezpośrednio po powrocie z wojska, co miały potwierdzić przekonujące w tym zakresie zeznania ubezpieczonego i świadka J. W. (2), jak również treść sporządzonego w dniu 5 stycznia 1978 r. życiorysu.

Z dokumentów zgromadzonych w aktach osobowych ubezpieczonego wynika, że wnioskodawca został zatrudniony w (...) Miejskim Przedsiębiorstwie Budownictwa Miejskiego od dnia 14 stycznia 1976 r. na stanowisku betoniarza (m. in. protokół i zaświadczenie kwalifikacyjne, skierowanie do grupy betoniarzy).

Z dokumentu z dnia 12 października 1976 r. wynika natomiast, że w związku z nieobecnością wnioskodawcy w pracy od dnia 29 września 1976 r. umowa o pracę wygasła z dniem 29 września 1976 r. na podstawie art. 65 § 1 i 2 k.p.

Okres zatrudnienia J. W. (1) w (...) Miejskim Przedsiębiorstwie Budownictwa Miejskiego od 14 stycznia 1976 r. do 29 września 1976 r. znalazł potwierdzenie w świadectwie pracy z dnia 7 października 2016 r., wystawionym przez (...) S.A. w W..

W konsekwencji, nie budzi wątpliwości Sądu Apelacyjnego fakt, że ubezpieczony nie był zatrudniony w (...) Miejskim Przedsiębiorstwie Budownictwa Miejskiego po odbyciu służby wojskowej od 17 grudnia 1975 r. do 30 marca 1978 r., jak to ustalił Sąd I instancji, ale dopiero od dnia 14 stycznia 1976 r. do dnia 29 września 1976 r. i zatrudnienie tylko w tym zakresie tj. w wymiarze 9 miesięcy i 15 dni, można mu zaliczyć do stażu pracy.

Na marginesie powyższego nadmienić można, że pozyskane w postępowaniu apelacyjnym akta osobowe wnioskodawcy potwierdziły również jego zatrudnienie w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa Miejskiego od dnia 27 kwietnia 1974 r. do 16 lutego 1975 r. W dniu 12 września 2016 r. (...) S.A. w W. wystawił ubezpieczonemu stosowne świadectwo pracy obejmujące ten okres.

Do stażu zatrudnienia ubezpieczonego należy również uwzględnić okres od 9 stycznia 1978 r. do 31 marca 1978 r. (2 miesiące i 21 dni), kiedy to pracował on na stanowisku palacza sezonowego w K. (...). Zatrudnienie to potwierdzają dokumenty zgromadzone w aktach osobowych (k. 40 a.s.), między innymi: podanie ubezpieczonego z dnia 5 stycznia 1978 r. wraz z adnotacją o zgodzie na zatrudnienie go na ww. stanowisku

od 9 stycznia 1978 r. oraz wyciąg z rozkazu Komendanta (...) z 8 kwietnia 1978 r. o przeniesieniu ze stanowiska palacza kotłowego sezonowego na stanowisko palacza kotłowego stałego.

Suma okresów uwzględnionych przez Sąd Apelacyjny oraz okresu uwzględnionego przez pozwany organ wynosi 38 lat, 10 miesięcy i 24 dni. Należy zatem stwierdzić, że J. W. (1) nie posiada okresu uprawniającego do emerytury w wymiarze co najmniej 40 lat,

co jest przesłanką ustalenia mu prawa do żądanego świadczenia na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych.

Orzeczenie Sądu I instancji okazało się zatem błędne i dlatego Sąd Apelacyjny, działając na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., zmienił zaskarżony wyrok i oddalił odwołanie ubezpieczonego, jak w pkt I sentencji .

W pkt II sentencji Sąd Apelacyjny zasądził od J. W. (1) na rzecz pozwanego kwotę 270,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję, działając w oparciu o § 9 ust. 2 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.). Sąd odwoławczy miał przy tym na względzie, że pozwany nie zgłosił wniosku o zasądzenie kosztów postępowania za I instancję w terminie określonym w art. 109 § 1 k.p.c.

SSA Grażyna Czyżak SSA Daria Stanek SSA Małgorzata Gerszewska